

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira. Uredništvo in upravnništvo je v hiši št. 117. — Izdajatelj: Ivan Podlesnik. Odgovorni urednik: Val. Sitar. — Rokopisi naj se pošljejo, če mogoče, že med tednom.

**Izhaja vsako soboto
ob enajstih dopoldne**

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za petit-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Položaj naših liberalcev.

Če govorimo v naslednjem o obupnem položaju naših liberalcev, imamo pri tem v prvi vrsti pred očmi liberalce kot stranko, ki izrablja v prvotnem pomenu lepo misel liberalnosti v svoje grde strankarske namene, nasprotno krščanskemu svetovnemu nazoru. Tudi pri nas Slovencih bi imel lahko liberalizem veliko vpliva na naše javno življenje, ako bi se naši liberalci zavzemali za popolno svobodo in se v resnici tudi svobodomiselnost obnašali. Toda zavrgli so ravno takrat, ko so imeli še moč, to lepo idejo in zato padajo sedaj vedno nižje in nižje. V imenu, ki so ga dali svoji stranki, povdarjajo narodnost in napredek. Tudi tema dvema idealoma so se izneverili. V idejnem oziru so torej naši liberalci prišli docela na kant. Slovenski liberalci danes ne more imeti nobenih vzorov, nobenega programa, kot strankar je torej pravi berač z raztrgano in zamazano suknjo, ki nima ničesar, kar bi mogel imenovati svojo last.

Ko bi liberalna stranka letos ob koncu leta še mogla delati bilanco o svojem stanju, bi bila ta bilanca naravnost grozna. Skoro bi človek ne mogel verjeti, da more kdo pri Slovencih biti danes še liberalci, to je pristaša liberalne stranke.

Poglejmo malo ta položaj liberalcev! V prvi vrsti se moramo vprašati po moči liberalne stranke pri Slovencih na znotraj in zunaj. V stranki sami je moč odvisna od notranje organizacije, od moči, ki jo ima vodstvo stranke. V tem oziru nam posebno jasno kažejo ljubljanske volitve, kam je vodstvo liberalne stranke prišlo. Svojega nekdanjega smrtnega sovražnika,

kričavega Ribnikarja, si je vodstvo pustilo vsiliti za kandidata in nekaj tako mogočni dr. Tavčar je moral zatajiti za senco vodstva svoj ponos in po gostilnah z izmišljotinami agitirati za svojega nasprotnika. In po deželi! Danes že v vsakem kraju liberalci marširajo v boj brez vsakega osrednjega vodstva. V narodu ne pomeni liberalna stranka nič. Vrhovno zastopstvo v deželnih zborih po Slovenskem je povsod v rokah Slovenske Ljudske stranke. Brez liberalcev in proti njim se vrši vse politično življenje po Slovenskem. Potisnjeni so na stališče pouličnega kričarja ali pa zakotnega zagrizenega zabavljaka. Opozarjamo samo na stališče naših liberalcev napram vsem gospodarskim vprašanjem, ki jih v novjšem času rešuje naš kranjski deželni zbor in napram opoziciji poslancev „Slovenske kmečke zveze“ v štajerskem deželnem zboru.

V državnem zboru obstoji vsa moč naših liberalcev v enem samem zastopniku, ki se je kot ponižna muha vsedel na rep češkega leva in tam čepi, dokler lev ne zamahne in ga ne odpod. Ta revež pa dela vse to, kar njegov gospod in če je to tudi v direktnem nasprotju s prejšnjimi izjavami njegove stranke. Ponižno se mora odkrivati najhujšemu sovražniku slovenskega, po večini liberalnega sodniškega stanu, dr. Hohenburgerju.

Liberalno stranko moramo pa soditi tudi po njenem političnem, gospodarskem in prosvetnem delu. Tu bi lahko zasledili znake, da bode vsaj bodočnost liberalne stranke na Slovenskem enkrat boljša, saj vemo, da je tudi S. L. S. bila še pred kratkim po svoji zunanji moči slaba, da si je pa ravno s svojim delom

na političnem, gospodarskem in prosvetnem polju pridobila sedanjost. Toda mi vemo, da nima danes liberalna stranka nobenih živahnih, mladih in čilih političnih, gospodarskih in prosvetnih organizacij. Liberalci poznajo povsod samo volivne shode. Politična vprašanja se pa razpravljajo pri njih le pri pijači. Čimbolj pijan je kdo, tembolj bo razumel liberalno politiko. Gospodarska organizacija pri liberalcih je pa bila itak le slepilo. V stranki, kjer imajo magnatje kot Knez, Lenarčič, Majdič i. dr. prvo besedo, je prostor za razvoj kapitala, ne pa za razvoj zadrugištva. To nam dovolj dokazujejo pojavi pri nesrečni liberalni „Zvezi slovenskih zadrug“. Trgovci, kmeti in obrtniki bode pri liberalcih našel le vedno večjo odvisnost, nikdar pa ne svobode. O prosvetnem delu liberalcev priča dovolj delovanje s tolikim liberalnim navdušenjem ustanovljene „Akademije“ z njenima dvema skioptikonoma, ki so jih morali bržkone zastaviti, saj slišati ni o njih skoro nič. Vsako vaško „Katoliško izobraževalno društvo“ že priredi več predavanj, kot „Akademija“, ki zbira menda cvet mnogoštevilne liberalne inteligence. Dvoje je tu mogoče: ali so delavci leni, ali pa liberalci že več nima smisla za izobrazbo.

Značilno za liberalce je tudi vse njih obnašanje v tem obupnem položaju, v katerem se nahajajo. Danes se navdušujejo za to, kar so včeraj še psovali, jutri bodo zopet ponižno prenašali to, čez kar danes še najhujše zabavljajo in proglašajo za sramotno. Vse jim pride prav, kar jih vsaj za trenotek omami. Zadnje sodne obravnave o liberalnih zadrugišnih podjetjih v Ljubljani jasno dokazujejo te trditve. S kakšnimi sredstvi so hoteli liberalni prvaki izpeljati

PODLISTEK.

Kukmakova pesem.

Spisal I. M. Dovič.

I.

Človek je družabno bitje. Zato si išče družbe, kakršna prija njegovi izgoji in njegovemu mišljenju. Tak je bil tudi Grega Kukmak, orgljavec v Ajdovem Zrnu. Ali njegova posebnost je bila ta, da se nikdar ni mogel odločiti, komu bi zaupal skrivnosti svojega srca. Starši so mu zgodaj umrli. Sam se je preril do službe orgljavca. Stradal je in trpel, učil se in neumorno trkal s tankimi prsti na koščene tipke starega klavirja. Še ko je pasel Zrnecem krave, iztaknil je pri godcu dve struni, kateri je napel na izvotljen les ter brenkal, da ga je goved debelo gledala. Črnopasasti bik je raztegnil celo svoje mesnate nosnice, pokazal bele zobe in zarjovel, da so se Gregcu hlačice potresle. Tudi piščali si je namajil iz protja ter piskal po zelenih travnikih. Prisluzil si je toliko da je od godca kupil stare harmonike. Za harmonikami si je napravil klarinet in naposled je od sosednjega organista kupil star klavir. Toda njegova srčna želja se mu vendar še ni izpolnila. Šele, ko mu je stari učitelj izročil častno službo pri orgljah v cerkvi, da je tlačil mehove, začelo je njegovo upanje. Ker je imel prijeten glas, ga je učitelj sprejel s sedemnajstim letom med svoje pevce.

Zdaj šele se mu je ponudila prilika, da je pokazal svoje muzikalične zmožnosti. Napredoval je tako, da ga je učitelj spuščal celo k svojemu harmoniju. Ko je stari učitelj umrl, bil je le en glas: „Kar Grega naj poprime!“

In poprijel je za orglje v cerkvi.

Grega Kukmak je postal s štiriindvajsetim letom organist v Ajdovem Zrnu.

Ljudem je bilo Kukmakovo orgljanje kaj po godu. Tudi njegov glas so strmeč poslušali. Tisti Krakov študent je sicer pravil, da Kukmak orglja, kakor bi vile tlačil v vrečo, toda ljudje se za take kritike niso zmenili. Splošna sodba je vendarle bila: Kukmak je za nas kmečke ljudi dober. Ako ni bilo drugače, je pa pesmi kar sam sproti zlagal in zapel. In če so lončarji ponujali gospodinjam svojo robo, dejali so: „Le poizkusite ga, mati! Tako poje, kakor ajdovski šomašter.“

In kakšne so bile šele ajdovske pevke. Kar po šest jih je Kukmak imel okrog sebe in pele so kakor tičice. Zlasti se je odlikovala Titkova Mana, ki je pela prvi glas. O, to so poslušali Ajdovci, ko sta Kukmak in Mana pela duet!

„To je petje!“ so govorili možaki. „Danes je bilo v cerkvi, kakor v nebesih,“ so pristavile ženske.

Kukmak je bil ponosen na svoj pevski kor. Nad vse pa mu je bila pri srcu Mana. Ljubil je vse pevke po očetovsko, toda Mana je ljubil nad vse druge. Vse ji je povedal, vse ji ustregel, in, če nam ni neznano, kako nevshečne so pevke, si

lahko mislimo, koliko potrpljenja je imel ajdovski organist.

Ali kakor je Mana čutila organistovo naklonjenost, tako jo je vedela izrabiti. Znala je Kukmaka takorekoč oviti okoli roke in dostikrat mu je napravljala bridke skrbi, ker se mu ni hotela pokoriti. Zlasti pred večjimi prazniki je rada „štrajkala“, dokler je Kukmak ni docela prepričal o ničevosti njene ljubosumnosti.

Toda ravno ta Manin nastop je krotil ljudi, da niso spoznali vsled večkratne napetosti med organistom in primadono njune medsebojne ljubezni. Seveda ni naš namen, da bi preiskovali razloge, pojave in namene te sporazumnosti med organistom in Mano. Pač pa je bilo gotovo, da je bil Grega Kukmak do vrata navezan na Mano, primadona je pa ohranila le svoje stališče kot prva in najpotrebnejša pevka. Bila je sicer godna za možitev in kot šivilja bi se ji podalo, ko bi dala roko in srce svojemu mojstru. Zdelo se ji je pa vendar nemogoče, da bi ona vzela Grego Kukmaka. Niti misliti si ni mogla, da bi stopila kot organistova nevesta pred župnika. Tudi starši bi debelo gledali, ako bi ona resno na to možitev mislila. In od hiše je bila tudi take, da se ne bi njena dota strinjala s Kukmakovo službo. O ljubezni pa kot kmečka deklica ni imela tako idealnih pojmov, kakor jih je utegnil imeti ajdovski orgljavec.

In vendar so že pevke šepetale, da sta Grega in Mana nekaj bolj prijatelja.

Dalje prih.

svoja gospodarska podjetja! Trezno misleč človek se mora prijeti za glavo pri dr. Žerjavovih vratomnih poizkusih, vzdržati Agro-Merkurja.

Prav tako se obnašajo liberalci tudi pri sedanjih občinskih volitvah. Pomagaj, kar pomagati more! to je liberalno geslo. Zvezali bi se s samim hudičem, če bi jim pomagal pridobiti tudi le zadnjo gorsko vas. Odtod liberalcev potuhnjenost, srditost, odtod njih nasilstva. Saj vemo, kako so delali liberalci v Kranju, kjer so imeli vendar pri obstoječih razmerah dovolj trdno stališče. Kako je liberalno duševno razpoloženje kot blisk osvetlil sirovi klic liberalnega jurista: „Farja ven vrzite!“ In če prihajajo od vseh strani iz dosedaj liberalnih občin poročila, s kakšnim terorizmom in s koliko brezvestnostjo liberalne komisije delajo, da pa kljub temu liberalci izgubljajo svoje postojanke, potem nam je jasno, da je to zadnje besno divjanje sedanje liberalne stranke.

Eno moč pa imajo liberalci še vedno v rokah. Ta moč je njih časopisje, ki je žalibog še vedno zelo razširjeno. To nizkotno časopisje se vzdržuje pa le s tem, da služi najnižjim strastem. Zato napovejmo temu časopisju boj. Boj bo najbolj uspešen, če nadomestimo slabe časopise z dobrimi. Bojni klic proti liberalnemu časopisju torej je: **Na delo za naše časopisje!**

Gospodarski del.

Nekaj misli o naši lesoreji in trgovini z lesom.

Konec.

Poglejmo lesno industrijo! Tudi ta trpi vsled navedenih razmer. V nekaterih krajih imamo domačo hišno obrt. Imamo nekaj uspehov na združnem polju. Imamo sodarsko zadrugo za selško dolino na Češnjici, edino zadrugo te vrste v Avstriji. Ta zadruga je velikega pomena za avstrijski jug. Ta zadruga nam kaže, kaj je mogoče doseči v korist obrti in trgovine na združnem polju. Ima svoja skladišča in prodaja izdelke brez prekupcev. Mogoče je, da nam ravno ta zadruga osnuje podlago za lesno zadrugo.

Imamo mizarstvo zadrugo, ki pa še več trpi vsled teh razmer v lesni trgovini. Zato z večjo težavo napreduje.

Na Notranjskem so v domačih rokah tovarne za izdelovanje stolov iz bukovega lesa. Bukovi les ima pri nas lepo prihodnost, škoda le, da se preveč uničuje.

Papirnice so v rokah tujih kapitalističnih družb, za katere se trudi na tisoče slovenskih rok. Če bi bili edini kmetje lesorejci in delavci, bi morala biti taka podjetja v domačih rokah. Čemu bi ne mogli mi iz svojega lesa s svojimi delavci izdelovati v svojih tovarnah lesa. Dobiček naj bi delila slovenski kmet in delavec.

Dejstvo je, da je bil zadnje čase edini pravi dohodek za kmeta iz gozda. Kmet je obstal še na svojem domu, kjer je imel kaj lesa. Tam ima

zaslužek tudi delavec in obrtnik. Kjer ni lesa, ni dela, ne zaslužka, tam odhajajo ljudje trumoma v Ameriko. Vsled slabega gospodarstva z gozdom bi odpadli dohodki in zaslužek kmetu, delavcu in obrtniku. Kdor uničuje gozd, škoduje sebi in svojim sorojakom, oškoduje koristi svoje domovine.

Kjer gre gospodarstvo rakovo pot, tam se uniči gozd in oškoduje brez lastnega dobička domača posest. Tu bi bilo pač dobro, da bi gozdna oblast, ki je v marsikaterih slučajih preskrbna, natančno pazila na izvrševanje gozdne postave. Gozdi, izsekani in prodani za lovišča, so za naše narodno gospodarstvo izgubljeni. Treba je varovati, kar je naše. Splošna sodba je, da se pri nas preveč izseka drobnega lesa. Našim gozdom bi nič ne škodoval kak desetletni počitek. Seveda mora dober gospodar lesorejec poznati svoj gozd, kakor dober živinorejec svojo živino. Če drevje ne debeli, je nazadnje treba drobneje izsekati. Resnica je, da se je pri nas več grešilo pri lesoreji kot pri živinoreji, kdor seka lep rastoči mladi gozd, več greši, kot živinorejec, ki lepa teleta proda mesarju. Gozd pa nese dobre obresti in se tudi danes dobi primeren kredit na to. Zato zavoljo pomanjkanja denarja še ni treba gozdu škodovati. Pri nas bi ne smeli sekati debel, izpod 12 col merjenih, 2 m visoko, razun če so tako med mladitjem, da morijo zarod in bi pozneje sekane preveč zaroda polomile. Poglejmo, kake obresti prinaša les! Posestnik poseka sto smrek (jelk) 10, 11 in 12 col debelih, take smreke bi imele kakih 50 m³ lesa. Če računamo kubični meter deset kron, vrže to 500 kron. V desetih letih bi imele take smreke, četudi primeroma počasi rastejo, 90 m³ lesa, kubični meter po 10 kron, je to 900 kron. To pomeni, da se les obrestuje v neugodnem slučaju z 8 %.

Lepi zaraščeni gozdi so kras naše domovine. Lep gozd je veselje posestnika, ga veže na ljubi dom, je živ pouk za gospodarstvo. Zaraščeni gozdi so važni za rodovitnost naše zemlje, ker obdržujejo vlažnost in varujejo pred hitrimi izpremembami zraka. Kjer ni gozdov, tam gospodarita suša in toča.

Tudi izboljšanje javnih prometnih sredstev in tehničnih naprav je tesno zvezi z našim gozdom.

Če delamo za povzdigo kmetijstva, ne smemo pozabiti te važne panoge.

Prof. dr. Kleinwarter je na c. kr. inomoški poročniški in ženski kliniki ugotovil sledeče: Naravna Franc Jožef-ova grenčica se je vedno izkazala kot točno in trajno učinkujoče odvajalno sredstvo. Ker se ne opažajo nikaki nadležni stranski pojavi, zasluži „Franc Jožef-ova“ voda najboljšo priznanje.

DOPISI.

Z Okroglega. Občinski volivni red za Kranjsko ima v nekaterih točkah nepričakovane posledice. V Besniškem gozdu in v Vojvodinem borštu je

naprimer več sto delov ali partov, katerih lastniki niso samo Besničani ali Naklanci, ampak so ti posestniki večinoma raztreseni po drugih občinah daleč naokoli po vsi kranjski okolici. Posestniki teh gozdnih parcel plačujejo pač malo davka, vsi so pa volivci v drugem in tretjem volivnem razredu joštarske, oziroma naklanske občine. In tako se morajo domači volivci, ki plačujejo sto-krat več davka, dobro vkup vzeti, da jih tujci, če so jim slučajno nasprotni, ne preglasujejo. Temu se bomo težko privadili, ker smo bili doslej vajeni, da so imeli prvo besedo domači večji davkoplačevalci.

Is Podbrzaj. Šolo bomo vendarle zidali. Ministrstvo je zavrnilo priziv županstva v Naklem. Dne 5. decembra je bilo izvoljenih v obč. odbor iz Podbrzaj 8 odbornikov in 3 namestniki. En odbornik je ostal za en glas v manjšini. Vsi ti odborniki in namestniki so odločni pristaši S. L. S., vsi odbrani izmed udov „Katoliškega izobraževalnega društva“. V edinosti je moč!

Stara Loka. 13. decembra. Valovi volivnega boja za gospodarstvo v naši občini se le počasi polegajo. Par liberalcev še sedaj ne more pozabiti, da so bili dne 30. novembra tako poraženi, da ne bodo mogli nikdar več vstati. V zadnji „Slov. Dom“ so poslali kar 4 dopise, v katerih si svojo jezo hlade in si dajejo korajžo za bodočnost. Prav! Mi jim ta up odkritosrčno privoščimo. Najhujšega „volivnega mačka“ ima g. Anton Jurman, po domače Klančar, po obrtu platnar. Moža silno peče, ker si je radi svoje liberalne agitacije nakopal oster opomin svojega nekdanjega prijatelja g. Iv. Baloha. Boji se tudi za svojo obrt. Toda, kar nas zadene, naj bode brez vse skrbi. Naša stranka mu mora biti hvaležna, kajti ravno vsled njegove silne agitacije se je, kakor trdi „Slov. Dom“, veliko liberalcev poskrilo za peč in niso šli na volišče. — Kot dobri prijatelji Klančarju svetujemo, ako sedaj slučajno nima drugega dela, naj prične tkati za mrtvi starološki liberalizem velikanski mrtvaški prt, v katerega naj povije sebe in vseh 35 propalih liberalnih kandidatov, katerim je njegova nerodna agitacija povzročila tako žalosten politični konec. Tako bo v naši občini zopet zavladal zaželjeni mir, katerega sebi in svojim nasprotnikom iskreno želimo. — Danes se je novizvoljeni odbor konstituiral. Volitve starešinstva se je udeležilo vseh 24 odbornikov. Za župana je bil soglasno, že v četrtič, izvoljen g. Gašper Trilar, posestnik v Virmazah, za podžupana g. Janez Svoljšak, posestnik in gostilničar, Binkelj, za občinske svetovalce gg. Janez Alič, Pevno 2, Janez Cof, Virmaze 24, Franc Hafner, Zabnica 9, Anton Kalan, Suha 20, Franc Križaj, Reteče 12. — Novemu odboru želimo vstrajnosti in obilo blagoslova z nebes za prosep velike občine starološke.

Solca. Pri občinskih volitvah je zmagala S. L. S. tako sijajno, da še sami nismo pričakovali. Liberalci so gotovo upali dobiti vsaj drugi razred in podobno Dolenjo Vas. A dobili so jo po grbi, da jim je, mislim, za vedno srce upadlo. V podobni Dolenji Vas, kjer je bil poprej liberalen odbornik, jih je izmed 122 glasov dobil liberalec zdaj samo 18, naš pa 104. S tem je liberalizem v selški občini zdrobljen. Nič niso pomagala pooblastila, katere je Karol Dolenc za liberalno stranko nabral po Železnikih in potem zaničljivo govoril, da S. L. S. v Selcih ne bo nič naredila. Te blamaže bi bil g. Korel Železnikarje

Mesto Kranj.

(Govor, katerega je imel A. Koblar v „Ljudskem Domu“ dne 18. maja 1911 ob stoletnici požara v Kranju.)

Konec.

Štirikrat, kolikor je znano iz zapiskov, je razsajal v Kranju hud požar. Prvi požar je bil dne 10. avgusta l. 1668. Pokončal je baje več kot polovico mesta. Grozen požar je bil potem dne 20. avgusta l. 1749.* Izbruhnil je ob štirih popoldne in kmalu je bil ves Kranj, ki je imel večinoma lesene strehe, goreča gromada. Končani so bili arhivi. Zgorelo je 290 hiš, 20 pristav in 20 ljudi, ki so zapisani v mrljiški knjigi tako: Gregor Jereb, star 40 l., Andrej Kralj 60, Matija Romolt 70, Ana Perne 40, Uršula Dolhar 50, Janez Novak 48, Marija Novak 12, Marija Strupi 46, Magdalena Blaže 70, Jožef Florjančič 40,

Marija Florjančič 18, Marija Strupi 20, Kancijan Dolinar 30, Ana Kralj 20, Uršula Košak 53, Peter Mali 70, Jurij Kralj 48, Marija Šumi 42, Magdalena Ertač 55 in Katarina Pegam 55 let. Grozen je moral biti prizor, ko so vseh 20 mrličev polagali sredi osmojenih zidov v zemljo na pokopališču tukaj okoli župne cerkve.

Današnji dan pred 100 leti se je baje vžgalo v mestu hiš. št. 16 blizu davkarjevega stanovanja (v Paradižu). Bil je velik vihar. V dveh urah je bilo mesto upepeljeno. Požar je bil tako silovit, da je „Sava gorela“, kakor pravi ljudstvo. Od 263 hiš v mestu in predmestjih jih je zgorelo 184, potem pa še 11 pristav pred mestom. Ogenj je skočil tudi čez Kokro in uničil vasi Huje in Klanec. Savskega predmestja tačas ni pogorelo dosti, ker je veter gnal plamen na nasprotno stran. Otel se je tudi grad. Zgorele so strehe na cerkvah in na župnišču. Pri Babičevih pod mestom se še vidi stara podoba M. B., ki je bila ob požaru v rožnivenški cerkvi. Kokrsko predmestje pa je hudo končal ogenj. Pogorelo je poslopje bivšega kapucinskega samostana, kjer je bila šola, in pod hiš. št. 5 je zgorela pri Ferbarju Terezija Florjančič, soproga barvarja Simona Florjančiča. Ob tem požaru so ljudje gotovo hiteli iz hiš rešiti si vsaj življenje, ker je malo prej, 30. marca 1811, v požaru v Trziču zgorelo 75 ljudi. Stari Adamovec je bil pač v nevarnosti, ko ni mogel doli po gorečih stopnicah, pa si je s sekuro napravil izhod v sosednjo hišo, kakor kaže slika. Škodo

po požaru so cenili v Kranju na 300.000 frankov. Župan Scaria in poveljnik orožnikov sta rešila blagajno v frankariji. Iz Ljubljane je na ukaz glavnega policijskega komisarja Tuséna pridirjalo 250 konjikov, ki so gasili vso noč pod poveljstvom generala Delsóna. Odlikoval se je pri gašenju tudi lastnik gradu Natale Pagliarucci. Vlada je ukazala nabirati milodare za pogorele po vsi Iliriji. Nabrali so v kratkem za Kranj 6952 frankov, francoska vlada je dala 6000 in potem še 30 tisoč frankov. Prvo pomoč v denarjih je prinesel pogorelcem Baselli, intendant Gorenjske. Nabiranje milodarov za pogorele je razglasilo tudi škofijstvo. Guverner general grof Bertrán, ki je nastopil 29. junija 1911 vlado Ilirije, je daroval iz svojega 500 fr. Vlada je izdala potem varnostne navedbe za slučaj požara; imeli naj bi ljudje pripravljene ake na dolgih drogih in drugo orodje, da se omeji ogenj, če nastane požar.

Zadnji večji požar v Kranju je bil l. 1832., dne 25. septembra, ko je pogorelo v Savskem predmestju 26 hiš.

Če je požar l. 1811. končal tudi zvonove župne cerkve, nisem mogel še dognati. Najbrže pač, ker je l. 1812. stari zvonik sv. Kancijana dobil nove zvonove. Prihodnje leto bo naš mogočni veliki zvon obhajal tedaj stoletnico. V spomin stoletnice požara je pa te dni dovršil g. Bradaška na koru župne cerkve sliko, ki predstavlja goreči Kranj in nad njim sv. Florijana.

*) L. 1749., pravi „Liber pistorum“, ki leži pri g. Kummru, ob požaru so zgorele pekovski cehu: svoboščine, tružica za pisma in zapiski. Pekli so imeli tačas bratovščino sv. Florijana. Vanjo so bili zapisani tudi moški in ženske, ki niso bili peki. Špitalska cerkev je bila posvečena sv. Florijanu. V četrtlet na osmino sv. R. T. je bila pekovska procesija iz župne cerkve v cerkev sv. Florijana s sv. R. Tele-son in z muziko ob 8. jutraj. Tja je šel župnik z dvema levitoma, pekovska ključarja z bakljama in ljudstvo. V cerkvi sv. Florijana je bila peta sv. maša, dva evangelija sta se pela pred mašo, 2 po maši. L. 1756. je cesar pekom potrdil l. 1749. zgorele svoboščine in tu omenil, da kljub temu, da so napravili po mestu vodnjake, vendar manjka vode, in jo morajo dovažati iz Save in Kokre. Ukazal je, da morajo peki napraviti pečnice, in da se po meščanskih hišah le izjemoma dovoli kruh peči.

lahko obvaroval, ako bi bil pomislil, da Železnikarji od Selčanov niso radi tepeni.

Is Selo nad Škofjo Leko. Lahi in naši liberalci imajo nekaj skupnega, namreč — smolo. Oboji so ponavadi tepeni. Še nedavno se je učitelj Jeglič ustil v javnem lokalu, da bodo kmetje vse zadržarje s cepci pogнали iz Selške doline (imamo priče); no, ta gospod se je zmotil le v toliko, da so kmetje s tistimi cepci ošinili po liberalnih glavah ter jih pri zadnjih občinskih volitvah nasekali tako, da se bodo drugi dvakrat premislili, predno bodo še stopili na volišče. Za enkrat njih napovedana „zmaga“ izgleda takole: V I. razredu so dobili naši 177 glasov, liberalci 44; v II. razredu naši 800, liberalci 72; v III. razredu naši 605, liberalci 156; v podobčinah Dolenja Vas naši 104, liberalci 18, Češnjica naši 195, liberalci 31, Selca naši 211, liberalnih 6 odbornikov skupaj celih 9 glasov. — Ubogi Šlibar, Čot. Jakec in drugi, zastoj je bilo Vaše delo! Še bolj ubogi Štupica iz Dražgoš, ki ga je nervoznost, radi katere ima kot učitelj pol leta dopusta, takoj pustila, ko je bilo treba agitirati, pa je zopet njega „rahe“ živce pretresla, ko je moral kot zaupnik svoje stranke biti priča slavnega liberalnega poraza. Se razume, da so liberalci „veselja“ nad svojo prekrasno „zmago“ dali izraza v razgrajanju in preklinjevanju. Ljudje so rekli, da delajo to v zadnjih cugih. Pa že mora biti tako. Pa je res Šlibarjeva in Štupcova stranka v zadnjih cugih. Naše iskreno sožalje! Našim ljudem pa čast in hvala, da so se v tako nepričakovano velikem številu udeležili volitev. Tako je prav! Pokazali ste, da veste, kje se dela in kje je napredek. — Medved nas je obiskal v nedeljo, pa pravi pravcati medved. Potikal se je po gozdovih od Podblice do Dražgoš. Hrabri in neustrašeni lovci so bili hitro na nogah, in res se je petim izmed njih posrečilo, zaslediti ga tam gori nekje v bližini Dražgoš. Pa so bili tako korajžni, da ni nihče streljal. Medvedu se je pa to tako fržmagalo, da jo je odkulil. Spotoma si je menda še ogledal Beštovo bremzo, pa ni bil nič kaj zadovoljen z njo...

Is Železnikov. Nič ni prav častno, kar se je zgodilo na sv. Miklavža jutro sredi našega trga. Napredna izobraženost je prišla do kuhinjskega noža in mesarskega klanja. En fant je bil zoknjen v pljuča in njegov brat oklan. Štiri fante so potem odpeljali parkeljni v podobi orožnikov. Sv. Miklavž je jokal, ko je videl, da se bodo njegova jabolka izpremenila v ričet. Če se združita alkohol in strast, rodita nesrečo. Zadnji čas je, da se v Železnike vrne gospa pamet. Občinske volitve bodo menda po Pámetvi. Bog daj, da bi bile res pametne in da bi „ovce“, ki se pasejo na oni strani vode brez pastirja, prišle nazaj h pastirju, h Kralju miru. Še Janček bo potem prepeval božično prefacijo ali doma, ali pa v Suhi Dolini z Ratijinim Janezom vred.

Kamna Gorica. Dne 9. t. m. so bile občinske volitve v Kamni Gorici. Bile so tako burne, kakor nikdar poprej. Obe stranki, S. L. S. in „b ezimna slovenska“ — tako jo imenujemo, ker na dotičnem volivnem oklicu te stranke ni nihče podpisan — trudili sta se, da spravita na volišče kar mogoče veliko svojih pristašev. Posebno „očka Debevc“, vodja brezimne stranke, so se več mesecev trudili in potili okoli, posebno na Dobravi, kjer jim je vrlo pomagala znana Valentinova žlahta. Toda ves njihov trud je bil zastoj. Z veliko večino je zmagala S. L. S. v vseh treh razredih. Očka Debevc pa še sedaj nimajo miru in pravijo, da se bodo pritožili. Pa bodo težko kaj opravili.

Z Jasenju. Naši socijalni demokratje so zelo potrti, ker so pri občinskih volitvah tako hudo pogoreli. Pričakajo se sedaj med seboj, kdo je najbolj kriv poraza. Drug drugemu očitalo nevednost in lenobo. No, nevedni so res, saj občinskega volivnega reda še sedaj ne poznajo. Pravi rdečkarji so zelo gorki tudi na „Jugoslovane“, češ, da so jih ti pustili na cedilu; zato vedno grizejo Pengava in Rubina in jima predbacivajo nelepe lastnosti. Pa tudi beli golobiči, liberalni prvaki, so v očeh socijalistov postali črni. Pravijo, da jih je premotil gospod kapelan Kogoj. Resnica je pa le to: Kdor je tepen, ta stoka. Večina naše mogočne občine pa prav nič ne stoka, ampak se veseli, da so v odbor izvoljeni razumni možje, ki bodo v občini modro gospodarili, neumnim hujšakem pa sapo zapirali.

Iz parlamenta.

Hochenburger. — Država pred bankrotom. — Laška fakulteta. — Država in Jugoslavlani. — Ločitev zakona.

Danzadnevom je pričakovala slovenska javnost, kdaj izvrše dr. Ravnihar in Mladočehi svojo „veliko akcijo“ proti dr. Hochenburgerju, ki jo je obetal poslanec ljubljanskega mesta. Zgodilo se je pa ravno narobe. Dr. Ravnihar in Mladočehi so se vdinjali ponižno vladi, v kateri ima ravno Hochenburger najbolj tehtno besedo. Poslanci S. L. S., ki so prej najmanj vpili, so pa nastopili odločno proti možu, ki bi rad pomčil naša sodišča. Poslanec dr. Verstovšek je povedal v svojem govoru tako gorostasne

stvari o sodnih razmerah na Spodnjem Štajerskem, da si Hochenburgerja nihče ni upal zagovarjati. Svojemu prepričanju pa so dali vsi poslanci S. L. S. izraz s tem, da so glasovali proti začasnemu proračunu. — Finančni minister Zaleski je v torek razkril silno žalostno sliko državnega gospodarstva. Lani je imela država okoli 3600 milijonov izdatkov in blizu 6 milijonov — primanjkljaja. Zraven pa se je tako zadržala, da imamo sedaj nad 12.000 milijonov dolga, ki požre vsako leto okrog 450 milijonov samih obresti. Od leta 1901 je napravila država nad 3000 milijonov dolga, to je vsak dan povprek en milijon kron. Res je, da je šla polovica tega denarja za železnice, vendar pa je kljub temu slika državnih financ silno žalostna. Finančni minister je sicer zapel staro pesem, da je treba hraniti. Sam pa si nasprotuje s tem, ker hoče vlada, da zadovolji stranke, v prihodnjih letih izdati več sto milijonov za kanale v severnih deželah. Tako gospodarstvo mora prejalislej dovesti do bankrota, Odgovornost pa pade na vlado in na stranke večine, ki jo podpirajo. — V seji v sredo je bila zopet v ospredju laška fakulteta. Ker nemški liberalci ne rabijo več Lahov za večino, so pozabili na vse obljube prejšnjih let in jo hočejo preprediti. Smešno je, kako jo prenašajo z različnimi predlogi iz kraja v kraj. Nazadnje se je imenovala kot sedež Praga. Ker je v zadnji seji proračunskega odseka, da bi preprečili razpravo o tem vprašanju, dr. Erler govoril dve uri, so posegli Lahi po enakem orožju in dr. Bugatto je govoril laško in nemško pet ur. Posledica je bila, da je začel Bilinski mešetariti in dosegel, da se je sklicala seja proračunskega odseka za četrtek. V tej pa je začel obstrukcijo znani Malik, ki hoče s svojim govorom izpolniti več sej. Vsekako bo poteklo še dosti vode, predno bo to vprašanje le približno rešeno. Slovenski poslanci radi usode laške fakultete gotovo niso žalostni. — Ker se stvarja nova večina iz Nemcev, Poljakov in dela Čehov, so nekatere stranke med Čehi, ki so bile v prejšnji zbornici zvezane s Slovenci v „Slovanski Enoti“, v veliki zadregi. To se je spoznalo iz govora Udržalovega, ki je sicer povdarjal, da brez Jugoslovancev v Avstriji ni mogoče vladati, čegar stranka pa kljub temu glasuje za vlado. Slovenski poslanci so prosti. Prostost je dragocena stvar, zlasti ker prost človek lahko vsakomur pove brezobzirno resnico v obraz. To so storili tudi dr. Laginja, dr. Šušteršič, dr. Korošec in prof. Jarc, ki so neusmiljeno raztrgali vladni sistem in državi škodljivo delo večinskih strank. Ne bo dolgo, pa si bodo sedanji „prijatelji“ zopet v laseh. Takrat pa bo odločevala beseda poslancev S. L. S. — Svobodomiselne stranke, kolikor so v vladni službi, so v zadregi radi predloga, ki ga je stavil Malik za ločitev zakona. Morale ga bodo pokopati, ker se sicer razdere prijazno razmerje z vlado. Vidi se pa, da bi tem gospodom, ko bi se čutili dovolj močne, bila prva stvar, lotiti se svetosti krščanskega zakona. Za enkrat pa je še za kulturni boj po francoskem in portugalskem izgledu prezgodaj. — Izvrstno je govoril posl. Jarc.

Dama

Stackenford IIIijino mlečno mlo
(manka Stackenford)

tvrdke Bergmann & Co., Tešin ob Lab. Komad po 80 vin. se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah s parfumom i. t. d. 17 60—46

Zloraba papeževnega dekreta. Zastopstvo mesta Prosnice na Moravskem je vložil na škofijstvo prošnjo, da naj se odstavi ondotni lupnik Dostál. To je izbruh politične masčevalnosti. Župnik Dostál je izvršten krščanski organizator in blagoslovno deluje za katoliško stvar. Storili so se koraki pri nunciju, da „sovražstvo hudobnih ljudi“ ne bo noben povod odstavljenja.

Italijanski protestonarji svetujejo vladi, da naj zapre šole katoliških misijonarjev v Tripolisu, češ, da bodo potem Turki in Arabci bolj prijazno gledali. V reanici so pa Turki in Arabci katoliške šole v Tripolisu vedno pri miru pustili, ne morejo pa prijazni biti italijanskim roparjem.

V Bruselju so imeli liberalci in socijalisti prej vsak svoje vseučilišče. Zadnji čas so združeni boj napovedali katoličanom in zato so tudi obe vseučilišči spojili v eno. Kaj je liberalizem, kaj socijalizem? Nic! Vse drugo popoka, samo vera drži in družji, oziroma sovražstvo do vere.

Italijansko-turška vojska. Dne 12. t. m. je 7000 libanjanov napadlo Tadjuro brez odpora. Pokali so tudi topovi z vojnih ladij. Iz Ajnzare se poročajo, da se Turki pomikajo v treh kolonah proti Derianu. V Kirenajki je 30.000 Arabcev in še prihajajo čete iz Egipta. — Turška vlada si ne upa izgnati Italijanov iz Turčije, ker so ji odsvetovale vevlasti.

Novičar.

Občinske volitve. S. L. S. je zmagala pri občinskih volitvah v Kamni Gorici, kjer sta pogorela liberalni učitelj Žagar in socialni demokrat Debevc. — Nadalje je ista sijajno zmagala na Dobrovi pri Ljubljani, koder vsa „gospodarska“ učenost ljubljanskih hujšakcev ni nič pomagala. — V novi občini Sori, ki se je odcepila od Medvoda, je zmagala skoro soglasno S. L. S. To je bila nekdanja domena Tavčarjevega fajmoštra Berčeta! Zmaga v Sori je najboljši odgovor na zadnje nesramne napade v liberalnih listih. — V mestu Radovljici je sijajno zmagala S. L. S. in popolnoma je propadel dosedanji župan dr. Vilfan v vseh treh razredih. Čestitamo!

Volitve za občinu Zalilog v selški dolini je politična oblast razveljavila. Županu se je naložilo, da mora sestaviti nov volilni imenik. Upajmo, da pri novih volitvah vrli Zalilozani in Sorčani pošljejo g. Strojceva v zasluženi pokoj. Vsa selška dolina mora biti v taboru Slov. Ljud. stranke!

Načela, kje ste? V „Slov. Narodu“ se vrti politika kakor staro motovilo. Vsak drug dan je nekaj drugega na vrhu, ono od prejšnjega dne pa spodaj. Danes je ožen za slovensko vseučilišče in „Narod“ vsakega pita z izdajico, kdor ni za to, da se precej ustanovi; drugi dan obsoja koalicijo, ki ne privoščiti Lahom vseučilišča, ko ga jim privoščiti vlada, junctum ne velja in za naše vseučilišče se več ne mudi. Danes zmerja z lakajem Šušteršičev klub, ker hoče postati vladin; čez noč skoči dr. Ravnihar v vladno večino in isti list očita Šušteršičevi skupini, „da je sama pretrgala vse ožje vezi“ in tedaj grešila. Danes bunka zoper slovenske agrarce in klerikalce, ker povdarjajo svoje gospodarske interese, jutri pa hvali češke agrarce in klerikalce, ki bodo glasovali skupaj z dr. Ravniharjem kot modri zastopniki čeških zahtev za proračunski provizorij. Danes vpije zoper dr. Hochenburgerja, kakor bi ga mogel kdo z besedo požreti; jutri se pa norčuje iz prof. Verstovška, „ki se dela, kakor da bi bilo mogoče z besedo vreči zaupnika Nemcev raz ministrski sedež“. — O, ubogi liberalci in njihovi možgani! Za to torturo možganov se pošilja naročnina v Knaflcove ulice, pa bi se lahko tudi na Studenec.

Čujte, absolutni naprednjaki! Pri volitvah v osebno dohodninsko komisijo v beli Ljubljani so zmagali Nemci, ker so liberalci zavrgli slovensko kompromisno listo in hoteli zmagati s svojo listo brez g. kanonika Sušnika kot kandidata S. L. S. Pri oslarijah, katere počenjajo absolutni narodnjaki, bo kmalu sedel na ljubljanskem rotovžu Nemec kot absolutni gospodar.

Enoga samega poslanca imajo kranjski liberalci in to je žalostno. Pa še zaradi tega niso edini. „Narodovci“ vpijejo: „Ravnihar, marš v vladni hlev!“ — „Jutrovci“ pa: „Marš ven! Mi nismo hlapci vlade!“ Eni ga vlečejo za eno koraco, drugi za drugo. Če se jim posreči, da ga pretrgajo, bodo imeli vsak svojega poslanca.

Dolgovi doželo in država. Dr. Triller je rekel na shodu, da ima kranjska dežela zato dolgove, ker deželni odbor slabo gospodari. Država pa naredi vsak dan en milijon dolga in sedaj, ko je dr. Ravnihar v vladni stranki, pa išče v Parizu na posodo kar celo milijardo!

Cestni odbor v Kranju je imel pretekli ponedeljek redno sejo. Predložen je bil proračun za leto 1912. Proračun, ki izkazuje K 29.864 potrebnim in K 28.425 pokritja, je bil enoglasno odobren. V preteklem letu je cestni odbor preskrbel, da so se napravili načrti za znižanje klancev na Mlaki in v Tenetišah. Cestni odbor je po temeljitem preudarku prišel do spoznanja, da bi bilo boljše izpeljati novo cesto po travnikih med Mlako in Tenetišami. To mnenje je obveljalo. Dalje je dal napraviti cestni odbor načrte za napravo novega mostu na Kokrici. Dalje se je sklenilo, da se zniža klanec pod mostom, ki pelje mimo pivovarne in Rakovčeve tovarne. V pokritje rednih izdatkov zadostuje dosedanja naklada 20%. Da bo pa mogel cestni odbor izpeljati tudi gori omenjene nove naprave, ki so nujno potrebne, zato je sklenil, da zviša naklado za 2%, iz katerih se bo nabiral posebni sklad v pokritje teh naprav. Cestni odbor ima zaznamovati preteklo poslovno leto kot zelo plodonosno, ker so se izboljšale mnoge, dosedaj zanemarjene ceste in se dovršilo veliko delo v Besnici, kjer se je prestavilo stari, zelo nevarni klanec. Tudi pri cesti na kolodvor v Kranju opazujemo, da je v boljšem stanju, kot je bila prejšnja leta. Na klancu pred Gaštem se je odpravil kanal, o katerem smo čuli vedne pritožbe. Cestnemu odboru želimo, da bi tudi vnaprej složno in plodonosno deloval za naš okraj.

Županje Štarije je dobil č. g. Mihael Kmet, kapelan v Šenčurju.

«Slovenski Narod» — pa organisti. «Narod» pomiluje organiste, da imajo premalo plače. V pomoč jim svetuje, naj službe pustijo. Ali morda hoče «Narod» na ta način pomagati tudi učiteljem?

Zepet vlom v Kranju. Poročali smo zadnjič o vladu v trgovino g. Z. Kranjca, kjer so napravili tatovi okrog 250 K škode. — Na enak način so vlomili predurzi v pomolovih v ponedeljek 11. t. m. zvečer okrog 10. ure v trgovino gospe M. Rant pod mestom. Odrinili so zapah pri izloženem oknu, ubili debelo šipo in tako udri v prodajalno. Kontrolno blagajno so odprli s silo, dobili so pa v njej le nekaj drobiža; blagajno so popolnoma razdejali. Sreča, da ni bilo več denarja v njej. — Pobasali so nato večjo množino jestvin, kave, tobaka in cigaret ter napravili posestniki tako okrog 2000 kron škode. — Istočasno je bilo vlomljeno v trafiko na kranjskem kolodvoru. Tu je bil plen neznan, vendar priča ta vlom zadosti o predrznosti vromovčev.

Pretilna pisma. Mnogo premožnejših ljudi v Kranju in okolici je dobilo zadnje dni pretilna pisma, v katerih se zahteva denar. Orožništvo študira sedaj ta pisma in hoče konec narediti predrzni roparski bandi.

Umrli sta g. Fr. Jezeršek gostilničar in mesar v Kranju, in njegov sosed g. Silvester Köstl, bivši pismonoša, oba v najboljših letih. N. v. m. p.!

Škofja Loka. Umrli je pivovarnar Jos. Šmid na pljučnici. Doma je bil z Gašpetja pri Kranju.

Pošar. Zadnje nedelje zvečer ob 11. uri so v Velesovem pogoreli pod Francu Ribnikarju, po domače Ropretu. Bilo je zažgano. Orožniki so enega vzeli.

Prijateljem „Slovenske Straže“ priporočamo za božič in novo leto umetniško izdelane razglednice, katere je ravno izdalo to društvo v korist obmejnim Slovincem. Razglednice so na prodaj po 10 vin. v „Iliriji“ v Kranju, pa tudi pri nekaterih narodno-zavednih trgovcih. Nikar ne pozabite, rodoljubi, odkupiti se od noveletnih voščil na korist „Slovenski Straži“!

Mila sime. Na vrtu posestnika Fr. Exlerja v Kranju cvete češplja. Pač redek slučaj!

Ljubljanska kreditna banka je ustanovila v Celju podružnico, ki je že začela poslovati.

Zrakoplovski Prodan je 10. t. m. poletel z letalnim strojem z Reke v Opatijo in nazaj. Dobil je zlato darilo in 2000 kron nagrade.

Mont je podri loč, ki je plul po Volgi na Ruskem blizu Kazana. Padlo je z mosta in se potopilo 200 delavcev.

Za družine padlih laških vojakov so pobirali Lahi na Tirolskem, pa jim je namestništvo nabiranje ustavilo.

V Rusiji je prestopilo v letih 1905 do 1909 vsega skupaj 232.851 oseb iz pravoslavja v katoliško cerkev, in sicer: v Litaviji 54.100, v Belu Rusiji 12.404 in v carstvu Poljskem 166.383.

Is Amerike. V Clevelandu je slovenska družba žalostne Matere božje priredila „lepo plesno zabavo, na kateri so bili fantje te družbe korajžni, veseli“ — Mati božja pa žalostna.

DRUŠTVA.

V „Ljudskem domu“ v Kranju bo jutri ob pol 8. uri zvečer predaval g. prof. dr. Debevec in kazale se bodo zanimive slike iz Dantejevega „Pekla“, na kar še enkrat opozarjamo. — Zadnje nedelje je predaval g. prof. Komatar o ognjenikih in gorskih vrelih. Razložil je razne tipe ognjenikov. Opisal je razne izbruhe Vezuva, Etne in pojave ognjeniškega jezera Kilaveje. Pokazal je v krasnih slikah tudi delovanje gejzirov. Poslušalci so bili s predavanjem izredno zadovoljni.

Najnovejše vesti.

„Slovenski Dom“ želi „Gorenjcu“ ob novem letu srečno smrt. Narobe bo pa res. Z novim letom se bo „Gorenjec“ šele prav oživel. Somišljeniki, nadelol!

V Kranju so nocoj zopet hoteli vlomiti tatovi v rožnivijski ulici pri g. Miheliču, pa so bili odpodeni.

Dunaj. V delegacije je za Kranjsko izvoljen dr. Korošec. Ko mine kranjski deželni zbor, pojde tja dr. Sušteršič. Za Istro to Spinčič. — Proračunski provizorij je bil v zbornici sprejet z 256 proti 180 glasovom. Jugoslovani so glasovali proti, Ravnihar za. Padli so predlogi dr. Sušteršiča in dr. Korošca, Malikov predlog glede ločenih zakonskih in predlog Seitzo o učiteljskih plačah. — Ministrski predsednik je izjavil, da so Italijani naši dobri prijatelji in da je baron Konrad odstopil iz drugih vzrokov, ne zaradi Lahov. — „N. Fr. Presse“ se silno jezi, ker sta dr. Sušteršič in dr. Korošec govorila o nezavarovani južni meji. Zadeva se suče okoli prestolonaslednika. Kadar se židinja jezi, je za Slovence dobro.

Rim. Tu vlada velika nevolja zaradi položaja, ker je 75.000 Italijanov v Afriki, stroški so ogromni, uspehi pa slabi. Italijani so bili poraženi pri Ben-gaziju in pri Bombi.

Carigrad. Pri Bumeliani so bili Lahi hudo tepeni. Izgubili so 600 mož, 2 topova in 42 zabojev streliva. Turki, ki so imeli 240 mrtvih in ranjencev, so se sicer umaknili, potem se pa obrnili, Lahje zapodili in jim ubili nad 200 mož.

Kaj naj kupim svojemu možu?

Najbolj praktično darilo za vsakega kadilca je tisoč stročnic

„Abadie“ na 40 cm visokem lesenem kadilnem stojalcu

Tedaj ima kadilec trajen, krasen pohištveni predmet za svojo kadilno ali pisalno mizico, brez posebnega izdatka.

Dobiva se v vseh trafikah.

Bukova drva

80 sežnjev, ob državni cesti na Premskem, po 22 kron, 200 sežnjev pa ob državni cesti v Zgornji Kokri, po 16 kron, prodaja

France Brolih

posestnik in trgovec 53 3—1

TUPALIČE nad Kranjem.

Staro graščinsko poslopje

z dobro ohranjenim zidovjem, s parkom in vrtovi, s starimi, senčnatimi drevesi, predvsem lipovimi ali akacijami, z nekaterimi njivami, gozdom i. t. d. se s **predprodajno pravico** najprej vzame v najem, potem pa kupi.

49 2—1

Posestvo naj leži v neposredni bližini železniške postaje. Okolica naj bo obdana z gozdom, travniki in poljem. V bližini naj bo voda, reka ali jezero zavarovano proti viharju in vetru, pa kljub temu na solnčnatem kraju, najrajše v okolici, kjer se govori nemško. Milo, če mogoče enakomerno podnebje.

Ponudbe pod M. P. 9599 na Rudolf Mosse, München.

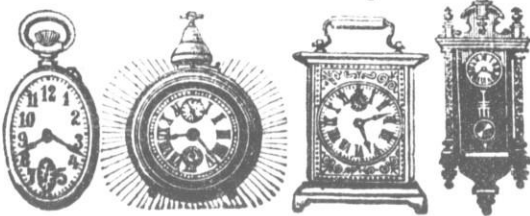
VIZITNICE, VOŠČILA, PISMA, RAČUNE, KUVORTE i. t. d.

bo potreboval marsikdo za Božič ter Novo leto

Kdor hoče toraj biti dobro in poceni postrežen, pa dobiti fino in najelegantnejše blago, naj se takoj obrne :: na to tiskarno ::

priloga
tiskarna
Ivan Pr.
Lampret
v Kranju
: Gorenjsko :

Priložnostni nakup!

P. n.

Vašemu blagorodju se usojam uljudno priporočiti svojo veliko zalogo **krasnih daril za Božič in Novo leto**, kakor: **Nikel-ure** od 3 K naprej. — **Roskopf-ure** po izredno znižanih cenah. — **Srebrne** švicarske žepne ure od 8 K naprej. — 14 kar. zlate švicarske žepne ure za dame od 24 K naprej. — Dalje 14 kar. zlate švicarske žepne ure za gospode vseh cenah. **Veržlice**, srebrne in zlate za dame in gospode, vsakovrstne **uhane, broše, igle**, od najnižje do najvišje cene. Različni **oheski, zapestnice, prstani** novega in čistega zlata po najnižjih cenah, dalje **gumbe, doze** za cigarete in različna zlatina in srebrnina. Najfinije **stenske ure** z 2 ali 3 utežmi, ure na nihala (pendel-ure) od navadne do najboljše vrste, kakor tudi različne **budilke** najboljše izdelka od 2 K nadalje. — Švicarske precizijske ure „**Schaffhausen**“, „**Omega**“ i. t. d. iz najboljše švicarske tovarne.

Cenejše kakor po cenikih!

Cenejše kakor po cenikih!

Sprejem in izvršim vsa popravila natančno, solidno in po najnižjih cenah. — Istotako sprejem vsakovrstno zlatino in srebrnino v popravilo. — Posebno se priporočam v nakup ženinom in nevestam. — **Železničarjem in znancem** dejem tudi na obroke. — Sprejem optične stvari v popravilo. — Na zahtevanje izvršim tudi vsako popravilo v osmih dneh. — Priložnostni nakup!

46 —2

V blagohoten obisk se najuljudneje priporočujoč z odličnim spoštovanjem
Trgovina se nahaja nasproti trdnje P. Majdič „**Merkur**“.

Ivan Levičnik.

Bruselj in Buenos Aires 1910: 3 velike nagrade

R. WOLF Magdeburg-Buckau.
Podružnica na Dunaju
Dunaj, III, Am Heumarkt št. 21.
Patentno 8 26—5

vročeparne lokomobile
z brezventilnim preciznim upravljanjem
Originalno strojedelstvo Wolf . . . 10 — 800 k. s.
Obratni stroji s najvišjo popolnostjo in dobičkom
za industrijo in poljedelstvo.

Dosedaj izdelanih nad 800.000 k. s.